

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Mfv.II.10.668/2017/4.
A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Dr. Bors Szilvia előadó bíró
Dr. Tálné dr. Molnár Erika bíró
Az I. rendű felperes:
A II. rendű felperes:
A III. rendű felperes:
A IV. rendű felperes:
Az alperes:
Az alperes képviselője: Dr. Pipicz Lajos ügyvéd
A per tárgya: közalkalmazotti illetménykülönbözet megfizetése
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes
A felülvizsgálni kért jogerős határozat:
Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.602/2017/4.
Az elsőfokú bíróság határozata:
Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.225/2015/32.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.602/2017/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.
Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felpereseknek személyenként 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
A felülvizsgálati eljárásban felmerült 135.800 (százharmincötezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.
Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperesek az alperesnél álltak közalkalmazotti jogviszonyban, az I. rendű felperes alapfokú, míg a III. rendű felperes középfokú besorolású munkakörben. A II. rendű és a IV. rendű felperes az elsőfokú eljárás során kereseti kérelmétől elállt, így az ő vonatkozásukban a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.225/2015/17. sorszám alatti - jegyzőkönyvbe foglalt - végzésével a pert 2016. április 11-én jogerősen megszüntette.
- [2] Az alperes a 2012. március 21-én kelt intézkedésével az I. rendű

felperest az A fizetési osztály 7 fizetési fokozatába sorolta és illetményét 2012. április 1-jétől akként állapította meg, hogy a garantált illetménye 76.418 forint, kerekítve 76.400 forint és a - garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze 27.200 forint, így összesen 103.600 forint illetményben részesítette. Az alperes a 2015. január 14-én kelt intézkedésével az I. rendű felperest átsorolta az A fizetési osztály 8 fizetési fokozatába és illetményét módosította 2015. január 1-jétől, amely szerint a bértábla szerinti illetménye 77.798 forint, a minimálbérre történő kiegészítése 27.202 forint lett, míg a - garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt 5.000 forintra csökkentette, így összesen 110.000 forint illetményben részesítette, amely mellett 2015. július 1-jétől 5.606 forint rendvédelmi ágazati pótlékot kapott. Az alperes a 2016. januári főszámfejtés alapján az I. rendű felperes részére 2016. január 1-jétől 77.798 forint alapilletményt, 33.202 forint garantált bérminimumra történő kiegészítést és 1.118 forint munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt, így összesen 112.128 forint illetményt folyósított, melyen felül 11.212 forint rendvédelmi ágazati pótlékot fizetett.

- [3] Az alperes az I. rendű felperes illetményét 2015. június 8-án kelt és 2015. június 9-én közölt 306-57/158/2015. határozatszámú egyoldalú intézkedésével 2013. augusztus 1-jére visszamenő hatállyal akként módosította, hogy a bértábla szerinti illetménye 76.418 forint, a garantált bérminimumra történő kiegészítése 21.582 forint, míg a - garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze 5.618 forint, összesen 103.618 forint, a 306-57/159/2015. határozatszámú egyoldalú intézkedésével 2014. január 1-jére visszamenő hatállyal módosította az illetményt akként, hogy a bértábla szerinti illetmény 76.418 forint, a garantált bérminimumra történő kiegészítés 21.582 forint és a - garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrész 2.118 forint, összesen 103.618 forint, míg a 306-57/160/2015. határozatszámú egyoldalú intézkedésével 2015. január 1-jére visszamenő hatállyal módosította az illetményt, így a bértábla szerinti illetmény 77.798 forint, a garantált bérminimumra történő kiegészítés 27.202 forint és a - garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrész 7.118 forint, összesen 112.118 forint, azonban az alperes nem a fenti intézkedések alapján fizette az illetményt, így 2013. augusztus 1-jétől a havi 18 forint, valamint 2015. január 1-jétől a havi 2.118 forint többletbért sem.
- [4] Az alperes a 2012. március 21-én kelt intézkedésével a III. rendű felperest 2012. április 1-jétől besorolta az E fizetési osztály 5 fizetési fokozatába és illetményét akként állapította meg, hogy a garantált illetménye 100.125 forint, kerekítve 100.100 forint, a - garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze 45.500 forint, így összesen 145.600 forint illetményben részesítette. Az alperes a 2015. január 16-án kelt

intézkedésével a III. rendű felperest 2015. január 1-jétől az E fizetési osztály 6 fizetési fokozatába sorolta és illetményét 2015. május 31-ig akként állapította meg, hogy a garantált illetményét 103.240 forintra, a garantált bérminimumra történő kiegészítését 18.760 forintra és a - garantált összegen felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrészét 31.740 forintra módosította, így összesen 153.740 forint illetményben részesült. A III. rendű felperes a 2015. évi jövedelem havonkénti kimutatása alapján 2015. júniusban 103.240 forint garantált illetményben, 18.760 forint garantált bérminimumra történő kiegészítésben és 32.625 forint + 885 forint munkáltatói döntésen alapuló illetményrészben, így összesen 155.510 forint illetményben részesült, majd 2015. július 1-jétől 103.240 forint garantált illetményben, 18.760 forint garantált bérminimumra történő kiegészítésben és 32.625 forint a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészben, így összesen 154.625 forint illetményben részesült azzal, hogy ezen felül 7.731 forint rendvédelmi ágazati pótlékot is kapott. Az alperes a 2016. januári főszámfejtése alapján a III. rendű felperes részére 2016. január 1-jétől 103.240 forint garantált illetményt, 25.760 forint garantált bérminimumra történő kiegészítést és 25.625 forint munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt, így összesen változatlanul 154.625 forint illetményt folyósított, melyen felül 15.463 forint rendvédelmi ágazati pótlékot is fizetett.

[5] Az alperes a III. rendű felperes illetményét 2015. június 9-én kelt és június 10-én közölt 306/983/2015. határozatszámú egyoldalú intézkedésével 2013. augusztus 1-jére visszamenő hatállyal akként módosította, hogy a garantált illetménye 100.125 forint, a garantált bérminimumra történő kiegészítése 13.875 forint, míg a - garantált összegen felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze 31.625 forint, összesen 145.625 forint, a 306/984/2015. határozatszámú egyoldalú intézkedésével 2014. január 1-jére visszamenő hatállyal módosította az illetményt akként, hogy a garantált illetmény 100.125 forint, a garantált bérminimumra történő kiegészítés 17.875 forint és a - garantált összegen felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrész 27.625 forint, összesen az továbbra is 145.625 forint, míg a 306/985/2015. határozatszámú egyoldalú intézkedésével 2015. január 1-jére visszamenő hatállyal módosította az illetményt, így a garantált illetmény 103.240 forint, a garantált bérminimumra történő kiegészítés 18.760 forint és a - garantált összegen felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrész 32.625 forint, így összesen 154.625 forint, azonban az alperes nem a fenti intézkedések alapján fizette az illetményt, így 2013. augusztus 1-jétől a havi 25 forint többletbért sem.

[6] A 06000-971-3/2013. Ált. számú Kollektív Szerződés 15.1. pontja tartalmazta, hogy a közalkalmazott háromévenkénti kötelező magasabb fizetési fokozatba történő előresorolásakor az illetménytábla szerint számított garantált illetményre történő ráállást követően a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt 5.000 forinttal kell

megemelni.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

- [7] Az I. rendű és a III. rendű felperes módosított kereseti kérelmükben a 2013. augusztus 1-jétől 2016. december 31-ig terjedő időtartamra illetménykülönbözet megfizetésére kérték kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy a munkáltató nem tett eleget 2013. és 2014. években az I. rendű felperes esetében a garantált illetmény a kötelező legkisebb munkabérre történő, míg a III. rendű felperes esetében a garantált illetmény a garantált bérminimumra történő felemelési kötelezettségének, illetve a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt nem a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 66. § (9) bekezdése a) pont, illetve b) pont szerinti garantált illetményen felül biztosította. Érvelésük szerint a garantált illetményen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt az alperes kizárólag a Kjt. 66. § (7) és (8) bekezdése szerinti módon, negatív minősítés következményeként csökkenthette volna.
- [8] A felperesek kérték a folyósított és a 2013. augusztus 1-jétől helyesen kiszámított illetmény különbözetét, valamint a helyesen megállapított magasabb összegű illetményre figyelemmel a kifizetett és a helyes összegű százalékos rendvédelmi ágazati pótlék különbözetét a 2015. és 2016. évekre.
- [9] Mindezek alapján az I. rendű felperes részére 2013. augusztus 1-jétől 2013. december 31-ig havi 21.600 forint, 2014. január 1-jétől 2014. december 31-ig havi 25.100 forint, 2015. január 1-jétől 2015. május 31-ig havi 18.700 forint, 2015. júniusban 16.582 forint, 2015. július 1-jétől 2015. december 31-ig havi (16.582 forint + 829 forint rendvédelmi ágazati pótlék) 17.411 forint és 2016. január 1-jétől 2016. december 31-ig havi (16.582 forint + 1.658 forint rendvédelmi ágazati pótlék) 18.240 forint, míg a III. rendű felperes részére 2013. augusztus 1-jétől 2013. december 31-ig havi 13.900 forint, 2014. január 1-jétől 2014. december 31-ig havi 17.900 forint, 2015. január 1-jétől 2015. május 31-ig havi 9.760 forint, 2015. június hónapban 8.875 forint, 2015. július 1-jétől 2015. december 31-ig havi (8.875 forint + 444 forint rendvédelmi ágazati pótlék) 9.319 forint és 2016. január 1-jétől 2016. december 31-ig havi (8.875 forint + 887 forint ágazati pótlék) 9.762 forint illetménykülönbözet megfizetését kérték középírányos kamattal és perköltséggel együtt.
- [10] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a teljes illetmény csökkentését a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentése nem eredményezte, a felperesek teljes illetménye mindig meghaladta a garantált bérminimum összegét. A felperesek a 2015. június 9-én kelt kinevezésmódosításokat 30 napon belül nem támadták meg, így azok rendelkezései hatályosak. A keresetösszegezését nem vitatta. Beszámítási kifogást terjesztett elő, kérte a Kollektív Szerződés alapján kifizetett juttatások beszámítását az esetleges marasztalás összegébe az I.

rendű felperes terhére 120.000 forinttal és a III. rendű felperes terhére is 120.000 forinttal számolva.

- [11] A felperesek a beszámítási kifogás alaptalanságát kérték megállapítani arra figyelemmel, hogy nem minősülnek lejárt pénzkövetelésnek a garantált illetményen felül megállapított és kifizetett illetményelemek, valamint azok a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban Mt.) 16.§-a alapján egyoldalú kötelezettségvállalások, melyek írásbeli közlést követően csak a jövőre nézve módosíthatók, illetve mondhatók fel.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [12] A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.225/2015/32. számú ítéletével az alperest kötelezte az I. rendű felperes részére 842.628 forint és a III. rendű felperes részére 515.033 forint illetménykülönbözet megfizetésére középídőarányos kamattal és perköltséggel együtt.
- [13] Ítéletének indokolása szerint a közalkalmazott a Kjt. 66.§ (1-2), (5) és (7-8) bekezdései, a 79/E.§-a és 85/A.§ 1) pontja szerint meghatározott garantált illetményét (besorolási illetményét) kell a minimálbérnek, illetve a garantált bérminimumnak megfelelő összegre kiegészíteni és ezen felül kell figyelembe venni a garantált illetményen túli, (7) vagy (8) bekezdés szerint megállapított többletet. A felperesek esetében csak 2015-től tette meg az alperes a garantált illetmény minimálbérré, illetve garantált bérminimumra történő kiegészítését.
- [14] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt az alperes átcsoportosította a minimálbére, illetve a garantált bérminimumra, azonban a felperesek illetménye így kevesebb lett, mint a megelőző évekre helyesen megállapítandó összes illetmény. Utalt az EBH2006.1544. számú munkaügyi elvi határozatra és arra, hogy 2012. július 1-jétől az egyoldalúan juttatott összeg megvonásának - figyelemmel az Mt. 16.§ (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre - korlátai vannak, mely feltételek fennálltát az alperes nem bizonyította, arra nem is hivatkozott, továbbá, hogy az alperes a Kjt. 66.§ (8) bekezdésben biztosított rendelkezést sem alkalmazhatta, mert a felpereseket az 1 év elteltével nem minősítette, így az alperes a Kjt. 66.§ (8) bekezdésében előírt feltételeket sem teljesítette. Mindezek alapján a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt az alperes nem csoportosíthatta át a garantált illetményre történő kiegészítéshez.
- [15] Kifejtette, amennyiben a munkáltató a tárgyévre alacsonyabb mértékű illetményt állapított meg, mint a megelőző évre helyes összegben járna, akkor a közalkalmazottat olyan helyzetbe kell hozni, mintha korábban a munkáltató az illetményt helyesen állapította volna meg, ezért a felpereseknek nem csökkenhet a teljes illetménye az előző évre helyesen megállapított összeg alá, ezért az illetménykülönbözet megillette őket, melynek összegét az alperes nem vitatta.
- [16] A helyesen megállapított illetmény összege befolyásolta a -

felpereseket 2015. július 1-jétől megillető - százalékos mértékű rendvédelmi ágazati pótlék mértékét, így az illetménykülönbözet a felpereseket ekörben is megillette az alperes által nem vitatott összegben.

- [17] Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a 2015. június 8-án és 9-én kelt egyoldalú, visszamenőleges hatályú munkáltatói intézkedések jogellenességét az Mt. 46.§ (1) és (4) bekezdések, a 18.§ és a 24.§ (1) bekezdés rendelkezései megerősítik, az intézkedések e jogszabályokba ütköztek, így az Mt. 27.§ szerint semmisek, érvénytelenek, melyet a bíróság hivatalból észlelt.
- [18] A beszámítási kifogás kapcsán rögzítette, hogy az alperesi okiratok egyike sem nevesítette a Kollektív Szerződés 15.1 pontja alapján nyújtott juttatást, így az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperesek részére e jogcímen kifizetéseket teljesített. Ezen túlmenően egyetértett a felperesek álláspontjával, amely alapján a Kollektív Szerződésen alapuló juttatás esetleges beszámítása esetén a felperesek illetménye a megállapítottól elmaradna, s ezért a felpereseket megillető illetménykülönbözet összege nőne.
- [19] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.602/2017/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az illeték összegének pontosításával helybenhagyta és kötelezte alperest a másodfokú perköltség megfizetésére.
- [20] A törvényszék kiemelte, hogy a felperesek a 2013. augusztus 1-jétől előterjesztett illetménykülönbözet megfizetésére irányuló igényüket 2015. május 8-án, az Mt. 286.§ (1) bekezdés szerinti hároméves elévülési határidőn belül terjesztették elő, az összezszerűséget az alperes elfogadta.
- [21] Rögzítette, hogy a Kjt. 66.§ (9) bekezdés b) pont alapján a felperesek garantált illetményének 2013. augusztus 1-jétől el kellett érnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget. Az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész garantált bérminimumra történő emeléséhez való átcsoportosításáról szóló döntést csak a következő fizetési fokozatba soroláskor, illetve a visszamenőleges hatályú határozatok meghozatalakor közölte a felperesekkel írásban.
- [22] Az elsőfokú bíróság helytállónak indult ki abból, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkenthető, amennyiben a közalkalmazott illetménye összességében nem csökken az EBH2006.1544. elvi határozatra is figyelemmel.
- [23] A kinevezés szerinti össz-illetményben a feleknek meg kell állapodniuk, abban és módosításában is rögzíteni kell a besorolást, a garantált illetmény összegét és az illetménypótlékokat. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosítása a munkáltató egyoldalú döntése, mérlegelésen alapul, annak változatlan összegére a közalkalmazottnak addig van alanyi joga, amíg a garantált illetmény összege változatlan. Amennyiben a munkáltató ilyen többletilletménybe részesíti a közalkalmazottat vagy a garantált illetmény kötelező növelése miatt a növelés összegével azt csökkenti, akkor a döntéséről megfelelően írásban tájékoztatást

kell adnia. Ennek hiányában a közalkalmazott alappal hivatkozhat arra, hogy a munkáltató a változatlan összegű össz-illetmény és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész mellett nem biztosította részére a garantált illetmény jogszabályon alapuló kötelező emelését. Hivatkozott a Kúria Mfv.II.10.043/2016/6. és Mfv.II.10.080/2016. számú ítéleteiben foglaltakra, így továbbá arra, hogyha az illetmény helyes összege utóbb a perben kerül megállapításra, ez esetben a közalkalmazottat olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes az illetményt helyesen állapította volna meg. Ezért, ha az alperes az irányadó illetményhez képest alacsonyabb összegű össz-illetményt állapított meg, a közalkalmazott igénye a különbözet összegére megalapozott. Az alperes 2013. augusztus 1-jén elmulasztotta a felperesek bértábla szerinti bérét a garantált bérminimumra kiegészíteni, így a felperesekkel közölt intézkedés hiányában a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész nem szolgálhat, ezért a felperesek igénye a különbözetre megalapozott. A felperesek illetménye 2014-től kezdődően sem csökkenhetett volna az előző évre helyesen megállapított összeg alá. Az össz-illetmény helytelen megállapítása kihatott a felpereseket 2015. július 1-jétől megillető százalékos mértékű rendvédelmi ágazati pótlék összegére is.

- [24] Kitért arra, hogy alaptalan az alperes azon hivatkozása, mely szerint a felperesek ráutaló magatartásukkal tudomásul vették, hogy az alperes külön határozattal nem döntött a garantált bérminimumra történő kiegészítésről a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával 2013. augusztus 1-jétől, mert az alperes a Kjt. 66.§ (9) bekezdésébe foglalt kötelezettségének az Mt. 46.§ (1) bekezdés b) pont és (4) bekezdés megsértésével nem tett eleget.
- [25] Az alperes a 2015. júniusában közölt, visszamenőleges hatályú rendelkezéseket tartalmazó határozatai az Mt. 18.§-ába ütköznek, ezért az Mt. 27.§ (1) bekezdés értelmében semmisek, így nem vezetnek a kinevezések közös megegyezéssel történő módosításához.
- [26] Az alperesi beszámítási kifogás körében rögzítette, hogy a Kollektív Szerződés 15.1 pontján alapuló juttatás jogcíme, sem összege nem volt megállapítható az okiratokból, így azok kifizetését sikerrel bizonyítani nem tudta.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [27] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében - tartalmában - elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesek keresetének elutasítását, másodlagosan a beszámítási kifogásának történő helyt adását kérte perköltségre kötelezés mellett. A Kjt. 66.§ (9) bekezdés, az Mt. 18.§, a 27.§ (1) bekezdés, a 46.§ (1) bekezdés b) pont és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:579.§ megsértésére hivatkozott.
- [28] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a tényállást helytállóan állapították meg, abból azonban az anyagi jogszabályok téves

alkalmazásával nem helytálló jogi következtetésre jutottak.

- [29] Hivatkozott arra, hogy a felperesek 2013. augusztus 1-jétől ráutaló magatartásukkal tudomásul vették, hogy külön határozattal nem döntött a munkáltatói döntésen alapuló illetményrésznek a garantált bérminimumra történő átcsoportosításáról. A 2015. június 9-én és 10-én (helyesen:8-án) kelt határozatokat aláírásukkal igazoltan átvették, rendelkezéseit tudomásul vették, ezért nem minősülnek egyoldalú munkáltatói intézkedéseknek, érvénytelenségük megállapítását a jogorvoslatra nyitva álló határidőn belül sem kezdeményezték. A kinevezési határozatokat közös megegyezéssel módosították, ezért iratellenes az eljáró bíróságok azon megállapítása, hogy a határozatok a munkáltató egyoldalú intézkedéseinek minősülnek, visszamenőleges hatályúak és ezek miatt semmisek. Hivatkozott az EBH2006.1554. számú munkaügyi elvi határozatban foglaltakra, így arra, hogy csökkenthető, megvonható a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész, ha a közalkalmazott teljes illetménye nem csökken. A közalkalmazottat ugyanis alanyi jog nem az illetmény egyes jogcímeire, hanem a teljes illetményre illeti meg. Ezekből következik, hogy 2013. augusztus 1-jére visszamenőleges hatállyal a felperesek garantált bérminimumra történő kiegészítését a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával, közös megegyezéssel, végrehajthatta. Megjegyezte, hogy a 306-57/160/2015. és a 306/985/2015. számú határozatok a jövőre nézve is tartalmazzak megállapításokat.
- [30] Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a becsatolt és részletesen kimunkált számításait nem vették figyelembe és elutasították a beszámítási kifogását.
- [31] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték perköltségük megállapítása mellett annak helyes tényállása és jogi indokolása alapján. Álláspontjuk szerint helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes 2013. augusztus 1-jétől nem tett eleget a Kjt. 66.§ (9) bekezdésbe foglalt kötelezettségének, nem intézkedett a garantált illetménynek a garantált bérminimumra történő kiegészítéséről, arról az Mt. 46.§ (1) bekezdés b) pont és (4) bekezdés alapján írásban nem tájékoztatta őket. Az EBH2006.1544. számú eseti döntés értelmében a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész munkáltató általi csökkentése csak akkor nem ütközik jogszabályba, ha a közalkalmazott kinevezés szerinti illetménye összességében nem csökken. A Kúria EBH2016.25. számú határozata szerint nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedése nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgál. A Kúria Mfv.II.10.080/2016. számú ügyében kifejtette, hogy amennyiben az illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra, akkor a közalkalmazottat olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes az illetményét helyesen állapította volna meg. Ezért, ha a munkáltató a perben megállapított illetményéhez képest alacsonyabb összegű

össz-illetményt állapított meg, a közalkalmazott igénye a különbözet összegére megalapozott. Az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész garantált bérminimumra történő emeléséhez való átcsoportosításáról szóló döntését csak visszamenőleges hatályú rendelkezéseket tartalmazó határozataival közölte, s az irányadó illetményükhöz képest alacsonyabb össz-illetményt állapított meg, ebben azonban a felek nem állapodtak meg, így az össz-illetményük 2014. január 1-jétől sem csökkenhetett volna az előző évre, a törvényi előírások szerint helyesen megállapított összeg alá.

- [32] Az alperes beszámítás iránti igénye alaptalan, mert a határozatok nem tartalmazzák a Kúria által semmisnek nyilvánított kollektív szerződésre történő hivatkozást, így nem igazolják, hogy az alperes bármely összegben részesítette volna őket a fenti rendelkezés alapján.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [33] Az alperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint nem megalapozott.
- [34] A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Pp. 272.§ (2) bekezdés). Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi (1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pont). Az alperes a Ptk. 6:579. §-ának megsértésére hivatkozott, azonban nem írta körül tartalmilag, az arra vonatkozó jogi álláspontját nem fejtette ki, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozásának indokait nem ismertette, így a Kúria az alperes ekörben előterjesztett hivatkozását - a jogszabálysértés kifejtése hiányában - érdemben nem vizsgálta. Továbbá az alperes ezen hivatkozását nem terjesztette elő a megelőző eljárásokban, így a törvényszék ekörben nem is követhetett el jogszabálysértést.
- [35] Az alperes kifogásolta, hogy az eljárt bíróságok tévesen értelmezték a Kjt. 66.§ (9) bekezdésében foglaltakat, mert a felperesek ráutaló magatartásukkal tudomásul vették a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosítását 2013. augusztus 1-jétől közlés nélkül is.
- [36] Az alperes a felperesek ráutaló magatartására téves jogértelmezéssel hivatkozott. A Kúria számos döntésében kimondta, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak (Mfv.II.10.390/2016/5.,

Mfv.II.10.414/2016/6., Mfv.II.10.550/2016/4.), a Kjt. 66. § (1)-(5) bekezdésében, 79/E. §-ában, 85/A. § 1) pontjában meghatározott rendelkezések alapján figyelemmel a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdésére, valamint a garantált bérminimumot évenként meghatározó kormányrendeletekre is.

- [37] Mindebből következően az I. rendű felperesre vonatkozóan a Kjt. 66. § (9) bekezdés a) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-jétől a garantált illetményének kellett elérnie a kötelező legkisebb munkabérnek megfelelő összeget, amely a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése szerint ekkor havi 98.000 forint volt, 2014. január 1-jétől a 483/2013.(XII.17.) Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése szerint havi 101.500 forint, 2015. január 1-jétől a 347/2014. (XII.29.) Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése alapján havi 105.000 forint, míg 2016. január 1-jétől a 454/2015. (XII.29.) Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése alapján havi 111.000 forint volt és a III. rendű felperesre vonatkozóan a Kjt. 66.§ (9) bekezdés b) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-jétől a garantált illetményének kellett elérnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint ekkor havi 114.000 forint volt, 2014. január 1-jétől a 483/2013. (XII.17.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint havi 118.000 forint, 2015. január 1-jétől a 347/2014. (XII.29.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése alapján havi 122.000 forint, míg 2016. január 1-jétől a 454/2015. (XII. 29.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése alapján havi 129.000 forint volt.
- [38] Mindezekkel szemben tény, hogy az alperes 2013. augusztus 1-jétől 2014. december 31-ig terjedő időszakban a garantált illetmény változásáról, a minimálbérnek, illetve a garantált bérminimumnak megfelelő összegben történő megállapításáról, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegének változásáról, csökkentéséről, a garantált illetmény emelkedése miatt annak összegére történő átcsoportosításáról intézkedést nem közölt a felperesekkel. Az I. rendű felperes garantált illetményét 2013. és 2014. években 76.400 forintban, míg a III. rendű felperes garantált illetményét ezen időszakban 101.100 forintban állapította meg. Az alperes kizárólag a perben hivatkozott arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetmény összegénél a perbeli időszakban figyelembe vette.
- [39] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a munkáltató megalapozottan hivatkozhat-e arra, hogy a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerint a minimálbérnek, illetve a garantált bérminimumnak megfelelő garantált illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával akkor is biztosította (megfizette), ha e körben semmilyen, a felperesekkel közölt munkáltatói intézkedést nem tett. Az alperes álláspontja szerint az összilletményen belül annak változatlan összege mellett a garantált illetmény mintegy automatikusan (hallgatólagosan) emelkedett a munkáltatói döntésen

alapuló illetményrész egyidejű, szintén automatikus csökkentése mellett. Ez a munkáltatói álláspont téves, mert egyrészt a jogszabályok téves értelmezésén alapul, másrészt nem felel meg a jogbiztonság alkotmányos követelményének.

- [40] A másodfokú bíróság ítéletének helyes jogi álláspontja szerint nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgált, helyesen hivatkozott az Mfv.II.10.460/2015/10. számú elvi határozatában kifejtettekre is. Az illetmény fogalma nem szabályozza külön a garantált illetményt és a munkáltatói többletet, ezért azokat az illetmény fogalma együttesen tartalmazza, a további illetményelemek - illetménypótlékok, illetménykiegészítés, keresetkiegészítés, jutalom - mellett, amelyeket a Kjt. 85/A. § 1) és m) pontjai meghatároznak.
- [41] A közalkalmazott garantált illetménye és illetménypótlékai jogszabályon alapuló - kötelező mértékű - juttatások, amelyek a jogszabály változásakor akkor is változnak a jogszabályoknak megfelelően (összegük növekedik), ha arról a munkáltató nem hoz semmilyen írásbeli intézkedést, illetve a változásról nem tájékoztatja a közalkalmazottat. Ezzel szemben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész más jogi természetű, mivel egyrészt nem jár alanyi jogon a közalkalmazottnak - mert ez a juttatás munkáltatói döntésen, mérlegelésen alapul -, másrészt ezen juttatás jellegét a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelkedésekor nem veszíti el, ezért munkáltatói kifejezett döntés, írásbeli intézkedés hiányában annak összege a legutolsó munkáltatói intézkedésben közölt mértékű marad az újabb intézkedésig.
- [42] A kifejtettekéből az következik, hogy amennyiben a garantált illetmény mértéke jogszabályon alapulóan emelkedik és a felek között nem jött létre újabb megállapodás a kinevezés módosításával az illetmény emeléséről és a munkáltató sem hoz döntést - írásban nem intézkedik - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről, azaz annak összegét változatlanul tartja, a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelése fedezetét a változatlan összegű illetmény nem biztosítja. Ez azt jelenti, hogy ilyen tényállás mellett nem hivatkozhat a munkáltató arra, hogy a garantált illetmény emelését biztosította, illetve megfizette a közalkalmazottak részére.
- [43] A kinevezés szerinti illetményben a feleknek meg kell állapodniuk. A jogszabály kötelező rendelkezésén alapuló rész a garantált illetmény és a pótlékok, míg a garantált illetményt növelő részre, azaz a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve és annak módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési kötelezettség terheli, intézkedését a közalkalmazottakkal jogszerűen közölnie kell.
- [44] A közalkalmazotti jogviszonyban is irányadó az Mt. 46. § (1) bekezdés b) pontja szerint a munkáltató legkésőbb a munkaviszony

kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja a munkavállalót, az alaphéren túli munkabéréről és egyéb juttatásokról, az Mt. 46. § (4) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározottak változásáról a munkavállalót a változást követő tizenöt napon belül írásban kell tájékoztatni.

- [45] Az adott ügyben megállapított tényállás szerint az alperes fenti időszakokban ezt a kötelezettségét elmulasztotta, mivel úgy ítélte meg - tévesen -, hogy az illetményen belül a munkáltatói többletilletmény a garantált illetmény növekedését automatikusan fedezte.
- [46] Az irányadó bírói gyakorlat szerint (EBH 2006.1544., EBH 2016.M.25., Mfv. II. 10.098/2016/5.) a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész - a garanciális feltételek mellett - „csökkenthető” vagy „átcsoportosítható”, azaz a munkáltató dönthet úgy is, hogy a garantált illetmény kötelező növelése mellett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt változatlan összegben biztosítja, de dönthet úgy is, hogy ebből biztosítja a garantált illetmény növelését, azaz csökkenti a munkáltatói többletrészt. Az előbbi esetben értelemszerűen növelni kell az illetményt (közös megegyezéssel), az utóbbi esetben az illetmény nem változik.
- [47] Mivel a nem vitatott tényállás alapján az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentéséről a felpereseket 2015. január 1-jéig nem tájékoztatta azt eredményezi, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összege az I. rendű felperes esetében 2013. és 2014. években havi 27.200 forint és a III. rendű felperes esetében ezen időszakban havi 45.500 forint volt és annak átcsoportosítása a garantált illetmény növelése összegére csupán az alperes perbeli hivatkozása volt. Közölt intézkedés hiányában az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze nézve bármilyen döntést hozott. Ennek bizonyításának sikertelensége pedig terhére esik.
- [48] Az nem volt vitatott, hogy a felperesek garantált illetménye 2015. január 1-jétől a minimálbér, illetve a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre, amelyre az alperes írásbeli intézkedéseiben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészből csoportosított át összeget. Erre az alperes jogosult volt, döntését a felperesekkel megfelelően közölte. A fentiekre tekintettel a Kúria nem fogadta el az alperes felperesi ráutaló magatartásra történő hivatkozását.
- [49] A felperesek 2014. évi illetménye (garantált illetmény és munkáltatói döntésen alapuló illetményrész együttes összege) azonban az előzőekből következően annyival lett magasabb, amennyivel a garantált illetményük növekedett. Ezért az alperes 2015. évtől jogszerűen megtehetette, hogy intézkedett arról, hogy a felperesek jogszabály alapján emelkedett garantált illetményét a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét csökkentve egészítse ki, azonban ezt jogszerűen csak az addigi illetmény összegének csökkentése nélkül tehetette meg. Ez az elv akkor is

irányadó, ha az illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra. Ez esetben a felpereseket olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes a 2014. évi illetményt helyesen állapította volna meg. Ebből következően 2015. és a 2016. évekre is megalapozott a felperesek illetménykülönbözet iránti igénye. Az elsőfokú bíróság határozatában megállapította, hogy az alperes a felperesek követelése összecszerűségét nem vitatta, így annak részletezését a bíróság mellőzte, s mindez a másodfokú eljárásnak sem volt tárgya, így annak felülvizsgálatára a kúriai eljárásban sem került sor.

- [50] Az alperes panaszolta, hogy a 2015. június 8-án és 9-én kelt határozatait az eljáró bíróságok semmisnek és így érvénytelen intézkedésnek minősítették egyoldalú és visszamenőleges hatályuk miatt. Az alperes arra nem hivatkozott, hogy ezek alapján kifizetések teljesültek. A Kúria kifejti, hogy a munkáltatói intézkedések az Mt. 18.§ (1) bekezdésébe ütközőek, így az Mt. 27. § (1) bekezdés alapján semmisek, érvénytelenek. A fenti határozatok a szabályszerű közlés (írásbeli tájékoztatás) időpontjától visszamenőlegesen állapítják meg a korábban már teljesített munkáltatói döntésen alapuló illetményrész részben vagy egészben történő átcsoportosítását. A tájékoztatást - munkaviszonyra vonatkozó szabály eltérő rendelkezése hiányában - olyan időben és módon kell megtenni, hogy az lehetővé tegye a jog gyakorlását és a kötelezettség teljesítését. Az alperes határozatai a közlést megelőző időpontra kívántak jogot és kötelezettséget keletkeztetni, amely jogszabályba ütközik. Ezen túlmenően amennyiben a közlést követő időszakra is kihatnak az alperesi határozatok nem közös megállapodáson alapultak, hanem olyan egyoldalú intézkedések, amelyek a korábbi illetménynél kevesebb összegű vagy nem a jogszabályoknak megfelelő összegű illetményt határoznak meg, azaz a fent már kifejtettek szerint szintén jogszabályba ütköznek (Mfv.II.10.448/2017/5., Mfv.II.10.449/2017/4.).
- [51] A beszámítási kifogás körében a Kúria egyetért az eljáró bíróságok bizonyítatlanságra vonatkozó jogi álláspontjával. Ezen túlmenően, már többször kifejtette, hogy a Kjt. 2. § (2) bekezdése alapján, a kollektív szerződés és a közalkalmazotti szabályzat nem lehet jogszabállyal ellentétes. Az a rendelkezés, amely e tilalomba ütközik, semmis. A Kjt. 66. § (7) bekezdése alapján az (1)-(5) bekezdésben, illetve a 79/E. §-ban foglaltak alkalmazásával meghatározott illetménynél (garantált illetmény) magasabb összegű illetmény akkor állapítható meg, ha a közalkalmazott kiválóan alkalmas vagy alkalmas minősítést kapott. A (8) bekezdés kimondja, hogy a (7) bekezdéstől eltérően, a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor a garantált illetménynél magasabb összegű illetmény megállapítható, azzal, hogy - az egy évet meg nem haladó időtartamú határozott idejű közalkalmazotti jogviszony kivételével - egy év elteltével a közalkalmazottat minősíteni kell. Ha ekkor a közalkalmazott alkalmatlan vagy kevéssé alkalmas minősítést kapott, illetményét - e törvény erejénél fogva a besorolása szerinti -

garantált mértékre kell csökkenteni. Az előbbiekből következően a Kjt. feltétellel, a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor, valamint kiválóan alkalmas vagy alkalmas minősítés alkalmával teremt lehetőséget a garantált illetménynél magasabb összegű illetmény megállapítására. A Kjt. 13. §-a szerint a közalkalmazotti jogviszony tekintetében az Mt. 277. § (1) és (2) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy Kollektív Szerződés az e törvény, illetve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletek előírásaitól akkor térhet el, ha az eltérésre ezek a jogszabályok felhatalmazást adnak. Minthogy a Kjt. a 66. § (7) és (8) bekezdéseiben foglaltaktól eltérésre felhatalmazást nem ad, jogszabályba ütközik, és ezért semmis [Kjt. 2. § (2) bekezdése], a Kollektív Szerződés azon rendelkezése, amely előírja, hogy automatikusan kötelező - a Kjt. 66. § (7) és (8) bekezdése szerinti feltételek megvalósulásától független - az emelés (Mfv.II.10.460/2015., AB IV/617/2016. határozat). Figyelemmel arra, hogy a Kollektív Szerződésen alapuló juttatás semmis, így annak beszámítására sincs mód, nem minősül (fennálló, lejárt) pénzkövetelésnek, annak teljesítését az alperes önként vállalta, így a kifizetést követően utólag nem követelhető vissza, a marasztalás összegébe nem számítható be.

- [52] Mindezekre tekintettel a felpereseket az alperes által nem vitatott összegű illetménykülönbözet és rendvédelmi ágazati pótlék különbözete, valamint kamata illeti meg.
- [53] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [54] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesek felülvizsgálati eljárási költségeit.
- [55] A le nem rótt 135.800 forint felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az Itv. 50.§ (1) bekezdés I. fordulata határozza meg, amelyet az alperest megillető személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam visel.
- [56] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [57] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. április 11.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia s.k.
előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági ügyintéző